

ZGODOVINSKI ZBORNIK.

PRILOGA „LAIBACHER DIOECESANBLATT-U.“

—ooo Izhaja v nedoločenih obrokih. ooo—

Četrto leto.

Ljubljana, meseca decembra 1891.

Številka 18.

Diplomatarij.

16.

Bulla papeža Pija VI., s katero zatara nadškofijo goriško in njen kapitul, povzdigne ljubljansko škofijo v nadškofijo ter ji podredi senjsko-modruško vladikovino in vladikovino gradiskansko, ki se ima na novo ustanoviti. — Rim, dne 8. marca 1787.

(Konec.*)

Ac Decanatum Reiffnicensem et sub eo comprehensas Parochiales seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Stephani Protomartyris Reiffniz — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Niederdorf — et aliam sancti Thome Apostoli Pölland ¹⁾ — et aliam sanctorum Primi et Feliciani Martyrum Massern ²⁾ — et aliam sancte Magdalene Soderschiz — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Marci Evangeliste Sappotok ³⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Guttenfeldensem et sub eo respective comprehensas Parochiales seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancte Crucis Guttenfeld ⁴⁾ — et aliam sancti Georgii ad sanctum Georgium ⁵⁾ — et aliam sancti Augustini Episcopi Struk ⁶⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Laschitsch ⁷⁾ — et aliam sancti Canciani Martyris penes Castrum Auersperg ⁸⁾ — et

reliquam Parecias seu alias Ecclesias Beate Marie Virginis Roob respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Gurkfeldensem et sub eo respective comprehensas Parochiales seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam Beate Marie Virginis Haselbach ¹⁾ — et aliam sanctorum Primi et Feliciani Schöndorf ²⁾ — et aliam sancti Viti Martyris Raune ³⁾ — et aliam sancti Pauli Apostoli Goritza ⁴⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste (?) Gurkfeld ⁵⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Marci Evangeliste Zirkle ⁶⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Gottscheviensem et sub eo respective comprehensas Parochiales seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Floriani (?) Martyris Gottschee — et aliam Beate Marie Virginis Mitterdorf — et aliam sancti Leonardi Mössel — et aliam sancte Crucis Unterskril ⁷⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Rieg ⁸⁾ — et aliam Beate Marie Virginis (?) Obergrass ⁹⁾ — et aliam sancti Jacobi Apostoli Nesseltal — et aliam Beate Marie Virginis Tschermoschniz — et

¹⁾ Leskovec pri Krškem. — ²⁾ Lepa vas, sedaj podružnica fare svetoduške. — ³⁾ Ravni, podružnica fare svetoduške. — ⁴⁾ Gorica, podružnica fare leskovške.

⁵⁾ Vikarijska cerkev v Krškem ima zavetnika sv. Janeza Evangelista, ne pa sv. Janeza Krstnika.

⁶⁾ Cerklje.

⁷⁾ Sedaj podružnica ekspoziture Oberskril (Zdihovo), fare mozeljske (Mösel).

⁸⁾ Kočevska reka.

⁹⁾ Trava, sedaj podružnica fare Draga in ima patrona svetega Lavrencija.

*) V zadnji številki, stolp. 264, opom. 1., vrinila se je neljuba pomota. Čita naj se *Unter Lag* (*Spodnji log*), ne Nemška Loka.

¹⁾ Poljane, podružnica ribniška. — ²⁾ Grčarice. — ³⁾ Zapotok, podružnica fare sodraške. — ⁴⁾ Dobrepolje.

⁵⁾ Tukaj je v listini gotovo pomota, ter bi moralo stati: s. Gregorii ad s. Gregorium, to je Sv. Gregor pri Ortenku ali pri Sodražici.

⁶⁾ Struge. — ⁷⁾ Lašče. — ⁸⁾ Škocijan pri Turjaku.

aliam sancti Andree et Beate Marie Virginis Pöllandtl ¹⁾ — et aliam sancti Antonii Klötsch ²⁾ — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Altlak ³⁾ — et aliam sanctorum Petri et Pauli Ossuniz ⁴⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Kostel ⁵⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Jacobi Apostoli Bania Loka ⁶⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Laassensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Georgii Martyris Altenmarkt (pen.) Laass ⁷⁾ — et aliam sancti Antonii Babna Polliza ⁸⁾ — et aliam sancti Michaelis Oblak ⁹⁾ — et aliam sanctissime Trinitatis Schiuze ¹⁰⁾ — et aliam sancti Viti Martyris Schiltsche ¹¹⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Leonardi Laserbach ¹²⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Landstrassensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Jacobi Apostoli Landstrass ¹³⁾ — et aliam sancte Crucis ad sanctam Crucem ¹⁴⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Puschen-dorf ¹⁵⁾ — et aliam sancte Catharine Virginis et Martyris Verluga ¹⁶⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli Oberrassen-fus ¹⁷⁾ — et aliam sancti Antonii Jescheuza ¹⁸⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris Tschatesch ¹⁹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Grosdolina ²⁰⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Joannis Baptiste Kayer ²¹⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Möttlingensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Nicolai Episcopi Möttling ²²⁾ — et aliam sancti Marci Evangeliste Puschinsdorf ²³⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Radoviza — et aliam sancti Stephani Protomartyris Semiz — et aliam sancti Nicolai Episcopi Gradnig ²⁴⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli

¹⁾ Poljanica. — ²⁾ Kleč, podružn. fare planinske (Stockendorf).

³⁾ Altlag (Stari log) na Kočevskem.

⁴⁾ Osilnica. — ⁵⁾ Fara pri Kostelu. — ⁶⁾ Banja Loka. —

⁷⁾ Stari trg pri Ložu. — ⁸⁾ Babna polica, podružnica starotrska.

⁹⁾ Bloke.

¹⁰⁾ Sv. Trojica v Živcah (Sv. Trojica pri Cirknici).

¹¹⁾ Sv. Vid pri Žilcah [Žilcah] = Sv. Vid pri Cirknici.

¹²⁾ Loški potok. — ¹³⁾ Kostanjevica. — ¹⁴⁾ Križovo pri Kostanjevici.

¹⁵⁾ Bučča vas, podružnica fare križevske pri Kostanjevici.

¹⁶⁾ Frluga, istotako križevska podružnica.

¹⁷⁾ Sedanja podružnica sv. Petra na Trebelnem, ki je bila tedaj še trebelska farna cerkev. — Tik te podružnice stoji krasni starodavni karner (kostnica).

¹⁸⁾ Ješeveca, bivša podružnica trebelska, sedaj podrtija.

¹⁹⁾ Čatež pri Krškem. — ²⁰⁾ Velika dolina.

²¹⁾ Kovor pri Trziču na Gorenjskem.

²²⁾ Metlika. — ²³⁾ Bušinja vas, podružnica fare suhorske.

²⁴⁾ Gradnik, podružnica semiške fare.

Tschernembl — et aliam sancti Joannis Evangeliste Doblitsch ¹⁾ — et aliam sancti Bartholomei Apostoli Ottauez ²⁾ — et aliam sancte Crucis Weiniz — et aliam sanctissime Trinitatis Preloka — et aliam sancte Anne Naraiz ³⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Podsemel — et aliam sancti Joannis Baptiste Tributsche ⁴⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Nicolai Episcopi Adleschitz respective nuncupatas hujusmodi.

Nec non sub eisdem superius expressis Decanatibus ac Pareciis consistentes utriusque Sexus universas personas, Habitatores et Incolas, tam Laicos, quam Clericos, Presbyteros, Beneficiatos et Religiosos quoscumque, non tamen exemptos, eidem Metropolitane Ecclesie Labacensi, ut prefertur, erecte, illiusque futuro Presuli pro suis Civitate, Territorio, Diecesi ac Clero et Populo, Ita quod liceat Persone eidem, Metropolitane Ecclesie Labacensi tam nunc a primeva illius erectione, quam deinceps pro tempore quomodolibet Pastoris Solatio destitute in Archiepiscopum preficiende per se vel alium seu alios ejus nomine veram, realem, actualem et corporalem possessionem seu quasi possessionem, Administrationis Spiritualis et omnimodi Juris diecesani in dicta civitate Labacensi ac prefatis omnibus Decanatibus et Pareciis superius expressis propria auctoritate libere apprehendere et apprehensam perpetuo retinere, cujusvis Licentia desuper minime requisita, pari apostolica auctoritate similiter perpetuo constituimus et assignamus, Illiusque Ordinarie et Metropolitane Jurisdictioni Superioritati et auctoritati respective Supponimus atque Subjicimus.

Ut autem idem futurus Archiepiscopus Labacensis pro tempore existens Presulis Dignitatem decenter tenere valeat, nove mense Archiepiscopali Labacensi, ut prefertur, erecte eosdem redditus, quibus ipsa Episcopalis Mensa Labacensis sic suppressa dotata reperiebatur et Episcopi Labacenses ante hac percipiebant, pro illius Dotatione apostolica auctoritate pretacta similiter perpetuo attribuimus, applicamus et appropriamus; Itemque Palatium prope Cathedralis Ecclesiam sic suppressam et in Metropolitanam Ecclesiam Labacensem, ut prefertur, erectam existens, quod pro Episcoporum Labacensium habitatione hactenus inservit, eidem futuro Archiepiscopo Labacensi pro tempore existenti pro simili sui decenti habitatione dicta apostolica Auctoritate perpetuo adscribimus et concedimus.

Ulterius quoque ipsius Cathedralis Ecclesie Labacensis sic, ut prefertur, suppressae Capitulum in Capi-

¹⁾ Doblitsch, podružnica črnomaljske fare. — ²⁾ Otovec, podružnica črnomaljska.

³⁾ Neraje, bivša podružnica viniške fare, sedaj (?).

⁴⁾ Tribuče, podružnica adlešičke fare.

tulum Metropolitanum nove Archiepiscopalis Ecclesie Labacensis etiam, ut prefertur, erecte, Illudque respective componentes Preposituram videlicet cum uno et una in maiorem post Pontificalem, ac Decanatum cum alio et alia in secundam ac aliam per Presentes erectam et per eundem Nuncium apostolicum, ut supra, declarandam cum alio et alia Canonicatibus et Prebendis infrascriptis Dignitatibus respective annexis in Tertiam respective Dignitates, Ac ceteros novem Canonicatus et Prebendas earumque ac eorum respective Possessores nunc et pro tempore existentes, nec non quatuor Cooperatores ac duos Levitas ac duos etiam Cappellanos nec non quatuor Beneficiatos ac quatuor itidem Clericos, nec non Sacristam et Catechetam, qui omnes eidem suppressse Cathedrali Ecclesie Labacensi inservierunt et de cetero inservire debebunt, in totidem Dignitarios et Canonicos, nec non Cooperatores, Levitas, Cappellanos, Beneficiatos, Clericos, Sacristam et Catechetam dicte Metropolitane Ecclesie Labacensi per Nos, ut prefertur, erecte, eadem apostolica auctoritate perpetuo quoque subrogamus, Ita tamen, ut Dilectus etiam filius modernus et pro tempore existens Prepositus ejusdem Metropolitane Ecclesie per Nos, ut prefertur, erecte sic subrogatus iis omnibus preheminentiis, que sibi de jure debentur, Deinceps perpetuo frui debeat, et tam ipse quam ceteri alii Dignitates et Canonicatus et Prebendas nunc et pro tempore obtinentes, ac omnes et singuli etiam pro tempore existentes hujusmodi Metropolitane Ecclesie Labacensi, ut prefertur, erecte Inservientes supradicti pro suis respective Prebenda, redditibus et stipendiis eosdem fructus seu proventus, quos quilibet eorum videlicet hucusque percepit, etiam in posterum perpetuis futuris temporibus ut antea respective percipere valeant. Ac preterea eisdem futuris Capitulo et Canonicis ejusdem Metropolitane Ecclesie Labacensis, ut prefertur, erecte, ut ipsi, quoties id expediens eis videbitur, capitulariter congregati pro Dicte Metropolitane Ecclesie Labacensis sic erecte illiusque mense Capitularis, Sacristie, fabrice earumque Rerum, Bonorum tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique novo regimine, gubernio et Directione, ac onerum eis respective pro tempore de novo incumbentium Supportatione Missarum, Horarum Canonicarum diurnarum et nocturnarum, aliorumque Divinorum Officiorum, Processionum, funeralium et Anniversariorum celebratione, ac de Dignitatibus, Canonicatibus et Prebendis sic Subrogatis prefatis, aliisque Ministeriis Ecclesiasticis inibi pro tempore providendorum receptione, admissione, personali residentia, Distributionum quotidianarum et Emolumentorum quorumcumque repartitione et administratione, ac penarum per absentes ac

Divinis Officiis et functionibus prefatis suis loco et tempore non interessentes, seu Onera et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes, incurrendarum impositione atque incursu ac singulorum presentiis et absentiis notandis ac Ceremoniis et ritibus in predicta Metropolitana Ecclesia Labacensi, ut prefertur, erecta illiusque Choro, Capitulo, Processionibus et aliis Actibus servandis, nec non illius Ministris et Inservientibus deputandis et amovendis, Salaris et Stipendiis eorum cuilibet assignandis et quibusvis aliis rebus in premissis et circa ea quomodolibet necessariis et opportunis, quecumque statuta, Ordinationes, Capitula et Decreta ejusdem Episcopalis Ecclesie Labacensis sic suppressse hactenus observata reformare, mutare et corrigere, ac etiam alia de novo, licita tamen et honesta, ac sacris Canonibus et prefati Concilii Tridentini Decretis et Constitutionibus apostolicis non Contraria, condere et edere, conditaque et edita pro temporum et rerum variatione et qualitate etiam mutare, limitare, declarare et interpretari, ac in meliorem formam redigere, seu pariter de novo et ex integro, cum approbatione tamen semper et consensu dicti futuri pro tempore existentis Archiepiscopi Labacensis condere et per eos, ad quos pro tempore spectabit, sub penis in contrafacientes statuendis observari facere libere et licite valeant, plenam, liberam et omnimodam facultatem, potestatem et auctoritatem dicta apostolica Auctoritate concedimus et impartimur.

Ac pro eo, quod, sicut accepimus, inter Canonicatus et Prebendas supradicti Capituli sic subrogati Theologalis et Penitentiaria Prebende institute minime reperiantur, mandamus propterea, ut futurus Archiepiscopus Labacensis in dicta Metropolitana Ecclesia, ut prefertur, erecta easdem Theologalem et Penitentiarum Prebendas ad prescriptum Concilii Tridentini prefati erigat et instituat ejusdem futuri Archiepiscopi Labacensis Conscientiam desuper onerando.

Ac postremo eidem Josepho Imperatori et Regi, ejusque successoribus Regibus Jus nominandi ad dictam Metropolitanam Ecclesiam Labacensem, ut prefertur, erectam tam hac prima vice a primeva illius erectione prefata pastoris solatio destitutam, quam deinceps, quoties eam pro tempore quomodolibet etiam pastoris solatio destitui contigerit, infra tempus a Jure prefixum Personam idoneam per Nos et Romanum Pontificem pro tempore existentem ad nominationem eandem alias Persone eidem Episcopali Ecclesie Labacensi, ut prefertur, suppressse et extincte in Episcopos ab Apostolica sede prefici consueverunt, nec non aliud Jus nominandi ad omnes in dicto Capitulo, ut prefertur, subrogato existentes Canonicatus et Prebendas eisque respective

annexas Dignitates et quevis alia Beneficia hujusmodi, dum illos et illas, ac illa ex Personis eos et eas ac ea nunc et pro tempore quomodolibet obtinentium vacare contigerit, Personas itidem idoneas eisdem modo et forma, quibus eidem Josepho Imperatori et Regi ad eosdem Canonicatus et Prebendas ac Dignitates et Beneficia hujusmodi ante illorum et illarum respective Subrogationem predictam competeat, de simili apostolica Auctoritate etiam perpetuo reservamus, Decernentes, Jus nominandi hujusmodi tam ad Metropolitanam Ecclesiam Labacensem prefatam per Nos ut prefertur erectam, quam ad illius Canonicatus et Prebendas eisque annexas Dignitates, ceteraque Beneficia hujusmodi sic subrogatos, subrogatas ac subrogata, regium existere eidemque Josepho Imperatori et Regi, ejusque successoribus Regibus prefatis prout alias ad Episcopalem Labacensem Ecclesiam sic suppressam et ad illius Canonicatus, Dignitates et Beneficia hujusmodi ante illorum et illarum Subrogationem prefatam competeat, etiam in posterum competere, Illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem et roboris firmitatem Juris nominandi regii hujusmodi obtinere. Ac uti tale sub quacunque derogatione, etiam cum efficacissimis Clausulis et Decretis in quacunque dispositione, etiam per viam Constitutionis Legis regule Cancellarie Apostolice, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendere, neque illi ullo unquam tempore et ex quavis causa derogari posse, neque debere. Ac presentem nostrum Motum proprium et easdem Presentes semper et perpetuo validum et efficacem ac validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec ullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis seu invaliditatis vitio vel Intentionis Nostre, aut alio quantumvis magno substantiali, inexcogitato et inexcogitabili ac spirituale et individuum mentionem et expressionem requirente defectu seu etiam ex eo, quod in premissis eorumque aliquo solemnitates et quevis alia servanda et adimplenda servata et adimpleta non fuerint, aut ex alio quocunque Capite de jure vel facto, aut statuto vel Consuetudine aliqua resultante, aut quocunque alio colore, pretextu, ratione vel causa etiam quantumvis juxta pia privilegiata, Legittima et juridica etiam talique ad effectum validitatis premissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra hujusmodi et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, infringi, in Jus vel controversiam revocari, aut ad viam et terminos Juris reduci, vel adversus illum et illas restitutionis in integrum, Aperitionis Oris, reductiois ad viam et terminos Juris, aut aliud quodcunque

Juris vel facti aut gratie vel justitie remedium impetrari, seu alias quomodolibet etiam Motu, scientia et potestatis plenitudine similibus concessio et impetrato quempiam uti seu se juvari in judicio vel extra illud unquam posse neque eundem nostrum motum proprium et easdem Presentes sub quibusvis similium vel dissimilium Gratiarum revocationibus, suspensionibus, Limitationibus, derogationibus aut aliis contrariis dispositionibus etiam per Nos et sedem Apostolicam prefatam per quascunque Litteras et Constitutiones apostolicas aut Cancellarie apostolice Regulas quandocunque et sub quibuscunque tenoribus et formis ac cum quibusvis Clausulis et Decretis etiam Motu, scientia et potestatis plenitudine similibus pro tempore quomodolibet factis et faciendis comprehendere vel confundi, sed tanquam ad fidei catholice exaltationem, Divinique Cultus incrementum, et animarum edificationem et solatium factas et emanatas semper ab illis excipi, et quoties ille emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutum, repositum et plenarie reintegratum, ac restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacunque posteriori data per futuros Archiepiscopum Labacensem ac Capitulum et Canonicos dicte Metropolitane Ecclesie Labacensis nunc et pro tempore existentes, ac alios, quorum favorem eadem presentes quomodolibet concernunt quandocunque eligenda, concessas et validas fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere et sic ab omnibus censi. Et ita et non alias per quoscunque Judices Ordinarios vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii apostolici Auditores ac sancte Romane Ecclesie Cardinales etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dicteque sedis Nuncios et quoslibet alios quavis prerogativa et Privilegio pariter fungentes, ac honore et Preeminentia fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate in quocunque judicio et quacunque instantia judicari et definiri debere, irritumque decernimus et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus quatenus opus sit Nostra et Cancellarie Apostolice prefate Regula de Jure quesito non tollendo ac Lateranensis Concilii novissime celebrati Uniones et applicationes perpetuas, nisi in Casibus a jure permissis fieri et ab Ecclesiis membra dividi aut distingui prohibentis aliisque in Contrarium premissorum etiam in synodalibus, Provincialibus, generabilibus universalibusque Conciliis editis vel edendis, specialibus vel generabilibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, dicteque Archiepiscopalis Ecclesie Goritiensis, ut prefertur, suppressae etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis

statutis et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis et Litteris apostolicis quibusvis superioribus et Personis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis Clausulis ac initantibus et aliis decretis in genere vel in specie etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus pro tempore quomodolibet, etiam consistorialiter, aut alias etiam pluries et iteratis vicibus concessis, approbatis, confirmatis et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de Verbo ad Verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata Presentibus inserti forent, eisdem Presentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime et plenissime ad premissorum omnium et singulorum validissimum effectum specialiter et expresse, nec non opportune et valide hac vice dumtaxat Motu, scientia et potestatis plenitudine paribus harum serie derogamus ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, quod dicte Metropolitane Ecclesie Labacensis per nos ut prefertur erecte fructus, redditus et proventus ad quingentos florenos auri de more taxari et hujusmodi Taxa in libris Camere Apostolice describi respective debeat, Nos autem per easdem Presentes Nuncium Apostolicum prefatum in dicta Civitate Vienensi Austrie, ut prefertur, commorantem in Exequutionem earundem presentium quoad illarum exequutionem tantum Apostolica Auctoritate deputamus, eidemque Nuncio Apostolico Vienensi facultatem, ut ipse quaecumque Personam in dignitate Ecclesiastica constitutam pro hujusmodi Exequutionis effectu subdelegare libere possit, Ac tam Nuncio prefato, quam Personae illi per eum sic subdelegande facultatem quoque, ut ipse seu ipsa integram premissorum observantiam sub quibuscumque Sententiis, censuris, et penis Ecclesiasticis precipere ac super quacumque oppositione adversus eadem premissa quomodolibet occurrente servatis tamen de Jure servandis definitive pronunciare etiam libere ac licite possit et valeat, dicta apostolica auctoritate pariter respective concedimus atque impartimur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostre suppressionis, extinctionis, destitutionis, Constitutionis, reservationis, assignationis, Erectionis, Institutionis, Declarationis, Concessionis, indulti, Dismembrationis, Assignationis, facultatis alterius Concessionis, segregationis, disjunctionis, adjunctionis, constitutionis, alterius assignationis, suppositionis, subjectionis, applicationis, appropriationis, adscriptionis, subrogationis, Mandati, reservationis, Decreti, Derogationis et Voluntationis, ac alterius etiam Concessionis et impartitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Rome apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominice Millesimo Septingentesimo octogesimo septimo, octavo Idus Martii, Pontificatus Nostri anno quarto decimo. — Loco † Plumbi.

Quibus litteris visis Ego Notarius publicus infra-scriptus presens Transumptum confeci et subscripsi, ut perinde valeat, ac si essent Littere originales.

Actum Rome ut supra, presentibus D. D. Aloisio Puraye et Bartholomeo Panini testibus.

Concordat cum Orig^{li} J. Riganti off^{lis} Dep^{tus}

(L.S.) A. Card. Pirdan

Ita est Joseph Battaglia

Not^{us} Ap^{us}

Ph. Lanzoni

Praesentem Copiam Suo mihi exhibito Originali legaliter vidimato consonam esse testor. Viennae die 19. mensis Aprilis Anno Domini 1788.

Carolus Joseph Kriegl m./p.

(L.S.)

Secret^{us} Aul^{us} et Director Registrat^{ae}

Cancell^{ae} Caes^o Reg^{ae} Boh^o Aust^o Aulic^{ae}.

Dieser Bulle wird auf allerhöchsten Befehl das Placitum Regium, in so weit deren Inhalt den landesfürstlichen Gerechtsamen und Verordnungen nicht entgegen stehet, ertheilt.

Per sacram caes^o reg. Mattem

Wien den 8. April 788

Fridrich Bischeldorfer m. p.

Slovstvo.

Zgodovina cerkljanske fare.

(Nadaljevanje.*)

O Štefancih (str. 14, opomn. 2.), ki so v špitalski cerkvi v Ljubljani raz leco vrgli luteranskega predikanta Jurija Kobilu, se tudi pripoveduje, da so v plačilo za svoje »junaško« delo dobili za čas svojega življenja vsako leto na tisti dan, ko so pokazali v »dejanju« svojo vero, dobro kosilo in lepo darilo v škofiji. Imena teh »junakov« — bili so trije — so se pozabila, a o napominanem činu se še vedno govori med ljudstvom.

Dalo bi se bilo tudi kaj povedati o lakoti, ki je včasih po fari vladala. Huda bila je na pr. l. 1817. Vsled nje je bila tolika draginja, da je neki gospodar cel gozd na Reki prodal za tri hlebe kruha. Tudi potresi so sem ter tje plašili cerkljanske farane. Bili so večkrat prav močni, tako, da se je mali zvon, »klenkovec«, že v tem stoletju trikrat snel iz svojih tečajev. To se je zgodilo tudi enkrat ravno na dan sv. Lavrencija za časa Trékovega učiteljevanja.

Ko so leta 1818 in 1819 zgradili sedANJI prez-biterij farne cerkve (str. 48), prizidali so tudi zakristiji. Zapisnik tedanjega ključarja in bivšega učitelja Iv. Borštnika poroča: »Im Ein Tausend Achthundert Achteenten Jahr hat das Volk Zirklicher Pfarr gebaut das Presviterium und Zakristaien beiden zum Gottes ehren und Nach seelen Weide, hat gekostet 4260 Gulden, wurde aufgestellt in Einem Jahre 2 Monaten ohne Schulden.« — Tega dela ni izvršil Matej Medved, ki je bil tedaj še le začetnik in komaj 22 let star — toraj gotovo ne še tako daleč na okoli znan, kakor pozneje, — marveč neki Štajerec. Ime njegovo se je pozabilo.

O zvoniku (str. 53) bi bilo omeniti, da je bil krit leta 1805. Letnica je vrezana pod streho. Baker so dobili z Dunaja in je stal 1400 gold., delo samo pa 400 gold.

*) Med natiskovanjem pričujoče ocene prejeli smo od č. gosp. Mateja Slekovca, župnika pri sv. Marku niže Ptuja, nekaj prav dragocenih drobtin, katere z veseljem objavimo, dasi moramo poseči nekaj strani nazaj. Ob jednem vzradostil nas je isti gospod s prijazno ponudbo, za katero smo mu mi in mu bo marsikdo iz srca hvaležen. Piše namreč med drugim: »Zgodovina cerkljanske fare je našla natančnega presojevalca. Ker navaja mnogo dostavkov, blagovoli mi v porabo izročiti še priložene drobtinice iz moje zbirke. Sploh bi sodilo, da gg pisatelje farnih kronik opozorite na mojo veliko zbirko slovenskih duhovnikov. Kdor bi želel kakih podatkov, naj mi dopošlje dotična imena z letnicami in iz srca rad mu vstrežem z vsem, kar imam.« — Tudi č. g. Fr. Pokorn, kapelan v Stari Loki, nam je poslal nekatere podatke.

Leonard Volih (str. 81) [Walich] »a Circkl. Aquil. dioc. habens indultum apostolicum a Rmo patre et dno Petro Paulo Vergerio Legato a latere etc.« posvečen od lavantinskega škofa Filipa na binkoštni ponedeljek (17. maja) 1535 v subdijakona, v torek v dijakona, v sredo pa v mašnika.¹⁹⁾ L. 1546 in 1547 je bil vikarij na Rečici.²⁰⁾

Matija Brecelj (Brezelius) (str. 81) »Crainburgensis«, posvečen od ljubljanskega škofa 18. dec. 1620 v subdijakona, 27. marca 1621 v dijakona, obakrat v Gornjem gradu, 10. aprila 1621 pa v Ljubljani v mašnika.²¹⁾ Omeniti je o njem še tudi, da mu je kranjski meščan Gašpar Zupančič 21. sept. l. 1643 prodal desetino v Huhah.²²⁾ L. 1652, 12. maja, pa se bere o nekem kupnem pismu med opatico škofjeloškega samostana in cerkljanskim župnikom M. Breceljnom, zadevajočem desetino 8 kmetij na Klanecu pri Kranju.²³⁾

Župnik Matej Brenk (str. 84) je bil porojen 5. sept. l. 1766 v Strohlinju, fare nakelske, v mašnika posvečen 20. februarja 1791 ter najprej z dekretom z dné 28. istega meseca poslan za kapelana v Radovljico. Od tod je bil premeščen dné 16. julija l. 1792 na Jesenice, a z Jesenic je šel 1. julija 1794 kapelanovat v Begunje, kjer je deloval do 1. februarja l. 1798, ko se je preselil za kapelana v Bohinjsko Bistrico. Tukaj je pastiroval do 4. sept. l. 1798, ko se je podal na svojo novo kapelansko službo na Sori. S Sore poslali so ga 8. novembra l. 1810 za I. kapelana v Mengeš. — O smrti njegovi bi bilo dostaviti, ozir. popraviti, da ni umrl za mrtvoudom, ampak vsled padca. Šel je namreč brez luči po temnih stopnjicah navzdol, dasi so ga opozorili, naj jo vzame seboj. Zmanjka mu stopinje ter pade tako nesrečno, da trči s čelom ob železo, ki služi za snaženje črevljev, ter se ubije. Pogreb njegov iz Šent-Jurja v Cerklje je bil velikansk. Vsa fara je za njim bridko plakala, ker bil je pokojni zelo blaga duša.

Andrej Maček (Mazhikh) (str. 86) »Carniolus Zayrensis ad titulum Abb. Sitich, Rhetor« posvečen 22. marca l. 1636 v subdijakona.²⁴⁾

Lavrencij Zavrl (Sauerle) (str. 86) je bil porojen v Cerkljah ter leta 1640 v mašnika posvečen.

¹⁹⁾ Ordinacijski zapisnik lavantinski.

²⁰⁾ I. Orožen, II., b, 187.

²¹⁾ Ordinacijski zapisnik ljubljanski.

²²⁾ Mitth. d. hist. Ver., I. 1851, str. 93. — Matice Slovenske »Letopis« I. 1870, str. 123.

²³⁾ Mitth. d. hist. Ver. I. 1851, str. 93.

²⁴⁾ Ordinacijski zapisnik lavantinski.

Pastiroval je dve leti v Cerkljah, tri leta v Velesovem, dve leti v Mengšu in tri leta v Čemšeniku. L. 1650 je postal farni vikarij pri sv. Janžu na peči, kjer je služboval do l. 1652. Cerkvi sv. Janža je volil en vinograd.²⁵⁾

Matija Modri (str. 87) »Carniolus Zayrensis ann. 24« posvečen od lavantinskega škofa 22. marca 1636 v dijakona.²⁶⁾ Od Jurijevega l. 1665 je bil vikarij v Žusemu. Dne 21. avg. t. l. ima vizitacijski zapisnik o njem: »Mathias Modri patria Carniolus, natus ex parochia Zeyer, aetatis annorum 55, sacerdos annis 29, ordinatus ad titulum Monasterii Sitiensis. Sacerdos factus servivit pro cooperatore in Wodiz annis 5, apud s. Georgium in Campestribus 2 annis, in Zirklach 2 annis et in parochia Jauchen 19 annis. Est hic a festo s. Georgii, excessit a dicta parochia propter furcas Rusticorum, qui grandinem adscribunt Parocho, quasi ipse in suis manibus haberet potestatem illam removendi vel annihilandi.²⁷⁾

Jurij Breclj (str. 87) »Crainburgensis«, posvečen od ljubljanskega škofa 17. marca 1628 v subdijakona, 8. aprila 1628 v dijakona v Gornjem gradu.²⁸⁾

Andrej Weniger (str. 87) služboval je od leta 1652 do 1660 kot duhovni pomočnik v Laškem trgu,²⁹⁾ od l. 1661 do 1667 pa kot kapelan v Hočah.³⁰⁾

Jakob Hauman (str. 87) »Dioec. Labac.« bil je posvečen v mašnika 18. dec. l. 1649.³¹⁾

Jakob Pintar (str. 88), od l. 1668 do 1672 župnik in komisarij v Gornjem gradu. Umrl ondi 7. febr. leta 1672. Tamošnja mrtvaška knjiga ima o njem: 7. Februar 1672 circa 5. pomeridianam, defunctus est Adm. Rev. D. Jacobus Pinter, Mgr. Philosophiae, SS. Theol. Baccalaureus, parochus et Commissarius Oberburgensis provisus ss^{mis} poenitentiae et extremae unctionis sacramentis a me And. Navodnik, de ss^{mo} Euchar. sacramento in missa, in qua lethaliter tactus apoplexia cecidit, sibi providit.³²⁾

Ivan Dežman (str. 92) — porojen v Lancovem pri Radovljici — je prišel iz Doba za kapelana v Cerklje, ne z Jesenic. Poslali so ga namreč z Jesenic v Dob 10. junija l. 1811. Od 22. julija 1811 je bil administrator v Dobu; od tod je bil dekretiran 12. februarja l. 1812 (ne l. 1811) za kapelana v Cerklje.

Andrej Kastrin (str. 92), ki se je porodil v Šturiji na Vipavskem, kapelanoval je najprej v Selcih

od 15. septembra l. 1806 do 5. novembra l. 1807; potem v Idriji do 29. septembra l. 1810; na to na Vrhniko do 8. januarja l. 1814. V Cerkljah je bil kapelan od 8. januarja l. 1814 do 19. novembra l. 1814, ko se je preselil zaradi bolezni v začasni pokoj na Vrhniko, kjer je ostal do 24. junija l. 1815. Tedaj se je podal za kurata na Žalostno goro v preserski fari, kjer je deloval do 8. oktobra l. 1819 (ne 1820). Postal je namreč farni vikarij v Planini pri Cirknici ter bil vmeščen 8. okt. l. 1819. Na Brezovcu ni bil do l. 1856, ampak le do 23. aprila l. 1855, ko se je podal v pokoj.

Anton Pestotnik (str. 93) služboval je najprej v Kamniku od 14. januarja do 21. oktobra 1814. Od tod je šel še le v Ribnico ter deloval ondi do 7. sept. l. 1816. Ta čas so ga premestili v Cerklje, kjer je deloval do 18. julija leta 1820, ko je postal lokalist na Kopanju.

Ivan Doveč (str. 93) je bil dekretiran l. 1820, 24. julija, z Vač za kapelana v Cerklje, ne pa l. 1821.

Frančišek Teuschel (str. 93), porojen dne 31. marca (ne maja) l. 1793, je kapelanoval najprej v Smledniku, kamor je bil poslan z dekretom z dne 10. aprila leta 1816; od tod je bil dne 15. decembra l. 1817 premeščen na Rako in potem še le na Ig dne 23. decembra l. 1818. Na Igu je bil do 24. julija 1820, ko so ga poslali v Cerklje, kjer je prav marljivo deloval dobrih 7 let ter zlasti pospeševal nedeljsko šolo. Leta 1827, 11. septembra, ga pošljejo v Polje, kjer je služboval do sv. Jurja l. 1828 (ne pa 1829), ko je nastopil farni vikariat Lipoglav, na katerega je bil vmeščen 9. aprila istega leta.

Gregor Šraj (str. 94) je zagledal svet v Hotavljah, v tratarski fari. Kapelanoval je od 26. novembra l. 1814 do 2. decembra 1815 na Jesenicah; od 2. dec. 1815 do 31. maja l. 1816 v Srednji vasi v Bohinju, kjer je bil kratek čas tudi administrator; od 3. junija l. 1816 do 3. junija l. 1817 v Gradu (Bled); od 3. jun. leta 1817 do 4. maja l. 1821 v Kamniku; od 6. maja l. 1821 do 23. oktobra l. 1822 v Cerkljah; od 25. okt. l. 1822 do 7. marca l. 1824 v Šenčurju; od 9. marca l. 1824 do 4. marca l. 1826 v Stari Loki; od 7. marca do 9. novembra l. 1826 v Škofji Loki; od 11. nov. l. 1826 do 15. marca l. 1828 v Smledniku; od 18. marca leta 1828 do 30. avgusta l. 1829 v Zatičini; potem v Čemšeniku do 18. septembra l. 1830, ko se je preselil v Spodnji Tuhinj, kjer je kmalu umrl.

Josip Hafner (str. 94) služboval je, predno je prišel v Križevo pri Kostanjevici, najprej v Polju od 24. sept. l. 1816 do 15. oktobra 1817; potem je bil kapelan v Mokronogu do 28. novembra l. 1818; od tod še le je šel v Križevo pri Kostanjevici ter je pastiroval

²⁵⁾ I. Orožen, V., 316.

²⁶⁾ Ordinacijski zapisnik lavantinski.

²⁷⁾ I. Orožen, VI., 561.

²⁸⁾ Ordinacijski zapisnik ljubljanski.

²⁹⁾ I. Orožen, IV., b., 149.

³⁰⁾ Matrike.

³¹⁾ Ordinacijski zapisnik lavantinski.

³²⁾ I. Orožen, II., b., 46.

tu do 9. aprila l. 1821; potem je kapelanoval v Poljanah nad Loko do 1. oktobra l. 1822, od koder je šel naravnost v Cerklje ter deloval ondi do 1. sept. l. 1826. Tedaj podal se je zarad bolehnosti na Šmarno goro, kjer je počival do 5. avgusta l. 1827, ko je bil naslednji dan vmeščen na lokalijo Dražgoše.

Frančišek Kozoglav (str. 95) se je porodil v Dolnji težki vodi v stopiški fari.

Ignacij Valenčič (str. 95) bil je provizor v Banji Loki do l. 1829 (ne 1830), ker že prve dni meseca decembra l. 1829 je prišel kot kapelan v Cerklje.

Karol Leben (str. 96) je bil v mašnika posvečen 9. novembra l. 1823.

Matija Polec (str. 98) — porojen v vasi Grabce št. 3, gorjanske fare — ni bil tri leta kapelan v Polhovem Gradcu, ampak le poldrugo, namreč od 4. okt. l. 1826 do 22. aprila l. 1828. Od tod pa je šel kapelanoval v Gôrje — ne naravnost v Kranjsko goro — in je bil v Gorjah do 16. septembra l. 1828, ko je bil dekretiran v Kranjsko goro.

Jakob Klobus (str. 98) je bil poslan kapelanoval v Sorico 6. oktobra l. 1820, od tod 5. aprila l. 1821 v Selca, kjer je deloval do 28. marca l. 1824 (ne l. 1825), ko je bil dekretiran v Smlednik, od koder so ga premestili 20. oktobra l. 1825 (ne l. 1826) v Šmartin pri Kranju in od tod v Tržič dné 22. nov. l. 1827 (ne l. 1828).

Anton Golec (str. 99) je že l. 1849 prišel kot kapelan v Cerklje.

Jurij König (str. 104) se ni porodil v Starem trgu, ampak v Starem logu pri Kočevju.

Josip Žalostnik (str. 106) je bržkone ena in ista oseba z onim Josipom Žalostnikom, ki se omenja na str. 107. Identičen s tema dvema je menda tudi Krištof Josip Žalostnik, ki je od meseca maja l. 1715 do maja l. 1717 kapelanoval na Jesenicah. Škofijstvo ni bilo preveč zadovoljno z njegovim obnašanjem, ker mu v dekretu z dné 9. julija l. 1718 ni dovolilo nastaniti se na Savi, kakor je nameraval, ampak je moral še celo škofijo zapustiti.

Jakob Strupi (str. 107) je služboval razun v Cerkljah tudi v Kamniku 4 leta kot subsidijarij, dalje na Trebelnem, v Kostanjevici in v Komendi.

Jurij Zupanec (str. 108), porojen v fari šenčurski pri Kranju, posvečen v duhovnika l. 1774 (ad titulum patrimonii), se nahaja l. 1788 kot subsidijarij v Ihanu. Služboval je tudi v Šmartinu pri Kranju in na Dovjem, kjer je umrl dné 17. junija l. 1798.

Josip Majer (str. 108) porojen v šenčurski fari pri Kranju, je bil v mašnika posvečen l. 1772 v Gorici, torej l. 1771 še ni mogel biti subsidijarij v Cerkljah. Služboval je pa kot subsidijarij v Cerkljah, v Kamniku

in v Spodnjem Tuhinju, potem je bil več let kapelan v Nevljah.

Dominik Plavec (pisal se je Plauz ali Plautz) (str. 108) se je porodil v Železnikih okoli l. 1751, v mašnika so ga posvetili 26. marca l. 1775. Pastiroval je v Cerkljah eno leto kot subsidijarij. V hrenoviški fari, pripadajoči tedaj tržaški škofiji, tudi eno leto kot subsidijarij, ravno tam poldrugo leto kot kapelan. V Železnikih kurat čez eno leto, v Kranju subsidijarij tri mesece, potem pa provizor beneficija v Kropi do 3. julija l. 1793, ko je bil poslan za kapelana v Staro Loko (torej ne še le l. 1795). Tu je deloval do konca l. 1796, (ne pa do 1799), ker 7. decembra l. 1796 je bil imenovan lokalnim kapelanom v Dražgošah. L. 1816 pa je postal župnik v Železnikih ter bil vmeščen 10. junija istega leta.

Med subsidijarije (str. 108) mora se tudi šteti Vrban Knez, porojen v fari Vače. — Naš gosp. pisatelj ga omenja na strani 116 med duhovniki v Zalogu. — Leta 1788 se čita o njem, da je bil star 67 let, v mašnika so ga posvetili kvaterno soboto jeseni l. 1752. Bogoslovja se je učil v Ljubljani. Pastiroval je pa 2 ²/₃ leta kot vikarij na Krki; kot kapelan 2 ²/₃ leta na Vačah, 5 let v Dolu, 3 leta v Škocijanu, 5 let na Raki, 5 let kot substitut beneficijata sv. groba v Litiji, 5 let subsidijarij v Cerkljah in potem kurat v Šmartinu pri Litiji. Zadnja leta ga nahajamo kurata v Kandršah, v vaški fari, kjer je tudi umrl začetkom l. 1797.

Istotako pogrešamo med cerkljanskimi subsidijariji tudi Jurija Gabra, ki je bil 23. januarja l. 1795 poslan za subsidijarija župniku in dekanu v Cerklje. Prišel je iz Loke, kamor se je vrnil še isto leto meseca julija. V mašnika je bil posvečen dné 20. sept. l. 1771. Moralo je dovršil v Ljubljani, dogmatiko pa je slušal 3 leta na Dunaju. Leta 1788 je bil star 43 let in 6 let v pastirstvu. Leta 1789 ga nahajamo kapelana v Velesovem. Kasneje je živel več let v Loki.

Slična nesreča kakor pri Martinu Kagnus-u (str. 91) pripetila se je g. pisatelju tudi pri Mateju Boštijančiču (str. 108). Prilastuje mu čast poddekana v Radovljici, dasi nikdar ni tako visoko priplezal in tudi nikdar ni služboval v Radovljici. Njegovo delovanje je zamešamo z onim njegovega sorodnika Jarneja Boštijančiča, ki je zares postal dekan gorjanskega okraja. V nastopnem zabeležimo črtice, kolikor nam jih je znanih o teh dveh možeh, da se jasneje razvidi istinitost naše trditve.

(Nadaljevanje prih.)

Vsebinska. *Diplomatarij: 16. Bulla papeža Pija VI., s katero zatara nadškofijo goriško ter povzdigne ljubljansko škofijo v nadškofijo. (Konec). — Slovestvo: Zgodovina cerkljanske fare. (Nadaljevanje.)*